

onderwijs dat werkt

Handreiking

Competent Communiceren

Inhoud

Inleiding 3

I Hoe communiceren scholen over de vernieuwing? 4

II Twaalf tips voor Competent Communiceren 6

III Voorbeeldteksten 10

- Algemeen 10
- Leerlingen 12
- Ouders 14
- Leerbedrijven 16

Verantwoording 18

Inleiding

Het middelbaar beroepsonderwijs is bezig met een belangrijke vernieuwing: de implementatie van de competentiegerichte kwalificatiestructuur en de daarmee samenhangende modernisering van het onderwijs. Iedere school kiest daarbij zijn eigen tempo en invulling. Het is belangrijk in deze overgangsfase – en ook daarna! – transparant te communiceren over de vernieuwing van het onderwijs. Leerlingen, ouders en bedrijven hebben recht op informatie over de manier waarop de school omgaat met de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur. Deze Handreiking Competent Communiceren is bedoeld om scholen te helpen de communicatie rond de vernieuwing zorgvuldig in te richten. De uitgave is primair bedoeld voor iedereen die zich binnen de onderwijsinstellingen bezig houdt met de externe (en interne) communicatie over het onderwijs. Het gaat daarbij uitdrukkelijk niet alleen om de communicatiemedewerkers maar ook om alle andere medewerkers die met de onderwijsvernieuwing te maken hebben.

De Handreiking bestaat uit drie delen. In deel I geven we een beeld van de manier waarop scholen op dit moment communiceren over de vernieuwing. In deel II geven we twaalf 'gouden tips'

voor Competent Communiceren, aangevuld met bijzondere tips voor de communicatie richting de doelgroepen leerlingen, ouders en bedrijven. Deel III bevat voorbeeldteksten die scholen kunnen gebruiken in hun communicatie-uitingen. Deze teksten staan tevens op de bijgevoegde CD. Op deze CD zijn ook enkele interessante voorbeelden van communicatiemiddelen opgenomen. Deze voorbeelden vindt u ook op www.mbo2010.nl. Op deze site willen we in de toekomst meer interessante voorbeelden opnemen. Zo kunnen scholen profiteren van elkaars ervaringen.

Het procesmanagement dankt leerlingen, ouders, werkgevers en communicatieadviseurs van de scholen die deze handreiking van commentaar hebben voorzien. Uiteraard is het procesmanagement zelf verantwoordelijk voor de uitgave.

Het procesmanagement hoopt dat deze Handreiking bijdraagt aan een zorgvuldige communicatie over de vernieuwing van het onderwijs en daarmee aan een succesvolle implementatie van de nieuwe kwalificatiestructuur.

MBO 2010, mei 2008

Hoe communiceren scholen over de vernieuwing?

De grote diversiteit van het middelbaar beroeps- onderwijs komt ook tot uiting in de manier waarop scholen communiceren over de invoering van de competentiegerichte kwalificatiestructuur. De verschillen zijn groot. Een behoorlijk aantal scholen communiceert niet of nauwelijks over de vernieuwing. Andere scholen pakken uit met uitgebreide magazines over alle aspecten van het competentiegericht onderwijs en de manier waarop de school hiermee omgaat. Weer andere scholen spreken niet zozeer over onderwijs- vernieuwing maar leggen de nadruk op het eigen onderwijsconcept dat ROC-breed gehanteerd wordt. Bijvoorbeeld het praktijkgestuurd leren van het Friesland College of het beroepstaakgestuurd leren van het Hoornbeek College. Dit type school is veelal al jaren bezig met een eigen vorm van competentiegericht onderwijs, waardoor aparte communicatie over de nieuwe kwalificatiestructuur minder nodig lijkt. Opvallend zijn ook de verschillen in centrale aansturing van de communicatie. Op sommige scholen wordt ROC-breed uniform gecommuniceerd (bijvoorbeeld ROC Eindhoven), op andere scholen is er veel meer diversiteit tussen de sectoren of opleidingen.

Middelen

Scholen zetten verschillende middelen in om te communiceren over de vernieuwing van het onderwijs.

Website

Veel scholen hebben ergens op de website wel informatie staan over de vernieuwing van het onderwijs en de manier waarop de school hiermee omgaat. Dit gebeurt soms onder een aparte knop 'Competentiegericht onderwijs', maar ook vaak onder 'Visie op onderwijs'. Bij veel websites is het wel zoeken naar deze informatie. Sommige scholen maken in hun website strikt onderscheid tussen de diverse doelgroepen (ouders, leerlingen, bedrijven).

Opleidingsbrochures

Veel scholen nemen in hun brochures over opleidingen of sectoren enige informatie op over de manier van onderwijs geven, waarbij ook wordt ingegaan op de vernieuwing van het onderwijs. Opvallend is dat er weinig tot niets wordt geschreven over de experimenten. Een goed voorbeeld van onderwijsbrochures zijn die van ROC Eindhoven, waarin voor elke school kort wordt ingegaan op de vernieuwing van het onderwijs. Sterk is hier ook dat in 'gewone mensentaal' wordt uitgelegd wat ROC Eindhoven wil met competentiegericht onderwijs. Bij ROC Eindhoven wordt enerzijds gestreefd naar een uniforme communicatie binnen de vele scholen, anderzijds is er ook ruimte voor eigen invulling, passend bij de branche waarvoor de school opleidt.

Speciale uitgaven

Sommige ROC's hebben de laatste tijd eenmalige uitgaven gepubliceerd over de onderwijsvernieuwing. Dit in de vorm van een brochure of een magazine. Een mooi voorbeeld is ROC Mondriaan dat onder de titel 'Vakkundig onderwijs' een uitgebreid magazine uitbracht voor een breed publiek waarin allerlei aspecten van de onderwijsvernieuwing aan de orde komen. Andere scholen kiezen voor brochures waarin de eigen onderwijsvisie centraal staat. Het Albeda College heeft bijvoorbeeld al in 2005 een brochure uitgebracht waarin de eigen onderwijsvisie breed wordt uitgelegd. Het Arcus College brengt speciale uitgaven van het eigen interne personeelsmagazine uit, waarin de invoering van competentiegericht onderwijs centraal staat. Een ander mooi voorbeeld van communicatie is de brochure van het Drenthe College waarin de onderwijsvisie en de onderwijsvernieuwing aan de orde komen. Korte teksten en grappige illustraties zorgen voor een heldere en voor iedereen begrijpelijke communicatie over het nieuwe onderwijs.

Brieven aan doelgroepen

Enkele ROC's hebben ook brieven verstuurd aan ouders of bedrijven met daarin informatie over de onderwijsvernieuwing, veelal naar aanleiding van onrust in den lande over de kwaliteit van het onderwijs. Nadeel van deze communicatievorm is dat de aanleiding niet positief is.

Twaalf tips voor Competent Communiceren

1 **Communiceer transparant over de vernieuwing van het onderwijs**

De informatievoorziening van scholen verschilt sterk. De ene school heeft een speciale uitgave (nieuwsbrief, brochure) over de onderwijsvernieuwing, andere scholen communiceren er helemaal niet over. Het is niet verstandig om te doen alsof er niets aan de hand is: de kwalificatiestructuur wordt nu eenmaal gewijzigd. Het is daarom aan te raden om voor geïnteresseerden in alle openheid informatie te verstrekken over de wijze waarop de school met de vernieuwing omgaat. Zwijgen is nooit een oplossing.

2 **Presenteer de vernieuwing niet als van boven opgelegde verplichting**

Formuleringen die sterk uitgaan van een opgelegde plicht om per 2010 het onderwijs vernieuwd aan te bieden, doen geen recht aan de autonomie van de school. Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor de manier waarop zij het onderwijs inrichten. De school kiest dus ook zelf voor vernieuwing. Zeg dus niet: "we moeten in 2010 ons onderwijs hebben vernieuwd", maar: "we kiezen ervoor onze opleidingen te vernieuwen..."

3 **Vermijd in alle communicatie-uitingen het typische vernieuwingsjargon**

Bij competentiegericht onderwijs hoort een typisch jargon dat voor leerlingen, ouders en werkgevers niet toegankelijk is. Denk aan termen als:

- beroepsbeoefenaar (alternatief: vakman, werknemer)
- contextrijke omgeving (realistische of concrete werkplek)
- beroepspraktijkvorming (stage of werkervaring, praktijkervaring)
- beroepssituatie (praktijksituatie)
- loopbaancoach (begeleider, docent)
- beroepshouding (houding, gedrag in het werk)
- deelnemer (cursist)

Kom als school tot een eigen vertaling van competentiegericht onderwijs in voor de doelgroepen begrijpelijke taal. Bijvoorbeeld: "Wij kiezen voor competentiegericht onderwijs. Dat betekent dat we veel aandacht besteden aan praktijkervaring en het aanleren van de juiste houding".

4 Geef de vernieuwing een natuurlijke plek in je eigen onderwijsvisie

Iedere school heeft zijn eigen visie op het verzorgen van onderwijs. De vernieuwing van het onderwijs zou daarin een logische plek moeten krijgen. De informatie over de vernieuwing kan dus prima onder het kopje 'onderwijsvisie' verstrekt worden. Geef daarin ook aan hoe de school de balans tussen kennis, vaardigheden en houding ziet.

5 Benadruk niet het revolutionaire karakter van de vernieuwing

De meeste scholen zijn al langer bezig met de vernieuwing. Er is bijna nooit sprake van een 'big bang'. Spreken over een revolutionaire vernieuwing schrikt af. Zeg dus niet: "We staan de komende jaren voor een megaverandering", maar geef aan dat er sprake is van een geleidelijke vernieuwing.

6 Kies niet voor een verdedigende toon

Er is geen enkele reden om de nadruk te leggen op de vele misverstanden die circuleren over de vernieuwing van het middelbaar beroepsonderwijs. Benoem dus niet alle misverstanden, maar ga uit van de eigen kracht. Leg uit dat de vernieuwing een wens is van werkgevers en van leerlingen en hoe de school deze vernieuwing gebruikt om tot nog beter onderwijs te komen.

7 Kies de terminologie die bij de school hoort

Dat er landelijk wordt gesproken over 'invoering van competentiegericht onderwijs' verplicht de school niet deze term te hanteren. Het is als school verstandig de eigen terminologie te gebruiken, bijvoorbeeld praktijkgestuurd, probleemgestuurd, projectgericht, etc.

8 Gebruik aparte middelen voor de diverse doelgroepen

Doelgroepen als leerlingen, ouders en werkgevers hebben elk hun eigen vragen en informatiebehoefte. Maak aparte middelen voor de diverse doelgroepen. Zorg voor een goede beschikbaarheid van deze informatie op de website.

9 Communiceer ook met toeleverend en afnemend onderwijs

Goede communicatie over de onderwijsvernieuwing met vmbo-scholen en het hbo zijn ook belangrijk.

10 Vertel hoe de school het vernieuwde onderwijs invoert

Maak duidelijk hoe ver de school als geheel is, hoe het met de diverse opleidingen en sectoren zit. Maak duidelijk dat er gestructureerd en volgens plan gewerkt wordt aan de vernieuwing. Maak desnoods een populaire versie van het invoeringsplan.

11 Maak duidelijk wat de vernieuwing betekent voor de rol van de docent en de leerling

Gebruik geen populaire termen als 'docent als coach' en 'student als regisseur van zijn loopbaan', maar maak wel duidelijk dat de taak van de docent breder is dan vroeger en dat in het nieuwe onderwijs een passieve houding van de leerling niet past.

12 Laat anderen het verhaal vertellen

Het is als school verstandig niet alleen zelf het verhaal over de onderwijsvernieuwing te vertellen. Het kan heel goed werken om werkgevers of leerlingen te laten vertellen over de sterke punten van het nieuwe onderwijs. Ook de regionale pers kan hierbij een rol spelen.

Tips voor communicatie richting ouders

- Ouders maken zich vooral zorgen over de eigen verantwoordelijkheid van leerlingen. Leg uit dat leerlingen niet aan hun lot worden overgelaten.
- Ook de positie van theorie in het competentiegericht mbo is veel ouders niet duidelijk. Maak duidelijk dat theorie belangrijk blijft (en dat er wel degelijk nog 'gewone' lessen zijn). Laat het evenwicht zien tussen kennis, vaardigheden en gedrag.
- Leg uit wat competenties zijn. Geef een goed voorbeeld: goed kunnen samenwerken of helder communiceren.
- Benadruk dat het ROC niet solistisch opereert, maar het bedrijfsleven nauw betreft bij de vernieuwing.
- De ouderavond is een goed middel om met ouders te communiceren over de vernieuwing van het onderwijs. Sommige scholen hebben goede ervaringen opgedaan met het inzetten van leerlingen op deze avonden.

Tips voor communicatie richting leerbedrijven

- Maak de tekst zo concreet mogelijk. Daar hebben veel bedrijven die opleiden serieus nemen, het meeste aan.
- Geef duidelijke voorbeelden.
- De verschillen tussen bedrijven zijn groot. Dat kan te maken hebben met omvang, achtergrond, opleidingsbeleid enzovoort. Het is vrijwel onmogelijk om een folder te maken die op elk leerbedrijf van toepassing is. Differentieer daarom per opleiding/branche/sector.
- Bedenk in welke branche of sector je opereert en pas de tekst hier op aan. Zelfs het taalgebruik kan per branche variëren.
- Maak duidelijk wat de vernieuwing van het onderwijs betekent voor bedrijven bij de begeleiding en de examinering.

Tips voor communicatie richting leerlingen

- Vooral geen 'jongerentaal' gebruiken. Veel termen en uitroepen waarvan wij, volwassenen, denken dat ze 'in' zijn bij jongeren zijn hopeloos achterhaald.
- Aan verhalen over hoe het was voordat de leerlingen zelf op school zaten, hebben jongeren geen boodschap. Benadruk vooral hoe het onderwijs er straks uitziet.
- Hou het simpel, maar onderschat de jongeren niet.
- Maak telkens de vertaalslag naar de leerlingen toe: wat betekent deze informatie voor hun opleiding?

Algemene folder

ROC<naam>: praktijkgericht beroepsonderwijs!

Het is u vast niet ontgaan: ROC <naam> moderniseert. Wij werken aan eigentijds onderwijs, dat goed aansluit op de praktijk. Wat betekent deze vernieuwing concreet? Waarom is deze vernieuwing nodig? Wat levert het op? In deze uitgave vindt u het antwoord op de belangrijkste vragen.

Hoe ziet het onderwijs op onze school er nu uit? ROC <naam> verzorgt middelbaar beroepsonderwijs. ROC betekent Regionaal Opleidingscentrum. Wat onze leerlingen moeten kunnen en kennen ligt in ons moderne onderwijs vast in competenties. Het gaat daarbij om een mix van kennis, vaardigheden en gedrag.

Wat zijn competenties?

Competenties zijn deskundigheden of bekwaamheden, die verder gaan dan kennis en vaardigheden. Het gaat er ook om ze te kunnen toepassen in de praktijk. De leerlingen leren niet alleen bepaalde technieken die belangrijk zijn voor het vak, maar ook de vaardigheid met klanten en collega's te communiceren of te overleggen. Bepaalde kerncompetenties komen goed van pas in veel

beroepen. Ze zijn 'brancheoverstijgend'. Elke werknemer moet bijvoorbeeld flexibel zijn.

Waarom vernieuwt ROC <naam>?

De arbeidsmarkt verandert voortdurend en de belevingswereld van jongeren ook. Ons onderwijs moet aansluiten op de wensen en eigenschappen van onze leerlingen én op de regionale arbeidsmarkt. Daarom is er op ROC <naam> meer aandacht voor de beroepspraktijk en bestaat het onderwijs uit een mix van aansprekende 'lesvormen'. Stages, praktijklessen, werkgroepen, theorielessen...ROC <naam> geeft hier een eigen invulling aan. Een invulling die past bij onze leerlingen.

Hoe verloopt de vernieuwing?

ROC <naam> staat voor kwaliteit. Daarom nemen we voldoende tijd voor deze vernieuwing. Vernieuwen moet je zorgvuldig doen. De afgelopen jaren hebben we allerlei onderdelen van modern beroepsonderwijs uitgetest. Die periode is inmiddels afgesloten: we zijn volop bezig met de invoering. We streven ernaar augustus 2010 een flink eind op weg te zijn. Ook daarna blijven de vernieuwing en verbetering doorgaan!

Wie bewaakt de kwaliteit van het nieuwe onderwijs op ROC <naam>?

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap volgt de invoering nauwlettend. Zit ROC <naam> op schema? Heeft de school ondersteuning nodig? De Inspectie van het Onderwijs controleert de kwaliteit van zowel het onderwijs als de examens.

Wat betekent de vernieuwing voor de leerling, de ouders en de leerbedrijven?

Dat verschilt natuurlijk per doelgroep. Daarom hebben we voor elke doelgroep een aparte folder gemaakt. U kunt ze vinden in het folderrek van onze school.

Waar vind ik meer informatie?

Kijk op onze website ! <url>

Folder leerlingen

Hoe leer je een vak?

Je hebt het vast gemerkt: het ROC <naam> werkt aan modern onderwijs. Maar hoe ziet dat nieuwe onderwijs eruit? En wat betekent dat voor jou? Lees het in deze folder!

'Hoe ziet het nieuwe onderwijs eruit?'

We willen op onze school nog meer aandacht geven aan de praktijk. In het onderwijs krijg je dan ook met allerlei lesvormen te maken: praktijklessen, werkgroepen, stages...

'Leuk, al die praktijk. En kennis dan?'

Kennis is heel belangrijk. Een kapster moet weten welke kniptechnieken er zijn, een automonteur moet verstand hebben van elektronica. En beiden moeten deze kennis kunnen toepassen in de praktijk (beroepsvaardigheden). Daarnaast moet je straks bij je baas goed kunnen samenwerken, communiceren en met klanten om kunnen gaan. Het geheel van kennis, beroepsvaardigheden en houding noemen we competenties.

'Waarom nieuw onderwijs?'

Op ROC <naam> leer je een vak. Dat was zo, dat is zo en dat blijft zo. Maar de arbeidsmarkt wil dat het beroepsonderwijs nog meer aansluit op de praktijk. We willen je een opleiding aanbieden waar je straks op de arbeidsmarkt goed mee voor de dag kunt komen. Onderwijs ook dat je leuk en interessant vindt en dat je een goed beeld geeft

van wat er van je verwacht wordt als je straks je beroep gaat uitoefenen.

'En huiswerk?'

Natuurlijk krijg je opdrachten van je docenten en begeleiders. Je bepaalt voor een groot deel zelf waar en wanneer je aan je opdracht werkt. Dat kan thuis. Maar ook op school. ROC <naam> heeft moderne werkruimtes die van alle gemakken zijn voorzien. Handig, als je in een groepje moet werken. En heb je een vraag, dan kun je die altijd stellen aan een medeleerling of aan een docent.

'Pffff, al die verantwoordelijkheid...'

Er wordt inderdaad nogal wat van je verwacht. Dit onderwijs werkt alleen als jij je actief opstelt. Die verantwoordelijkheid leggen we niet voor niets bij je neer. Straks bij je eerste baan moet je ook je eigen tijd indelen. Beslissen wat belangrijk is. En wat niet. Op school oefenen we daarmee. Uiteraard krijg je vanaf het begin deskundige begeleiding, die je helpt gaandeweg steeds meer verantwoordelijkheid te nemen.

'Ik zie dus ook nog wel eens een docent?'

Ja zeker! Docenten geven natuurlijk gewoon les. Daarnaast helpen ze je bij de opdrachten. Ze zijn je aanspreekpunt bij vragen of problemen. Verder zit je regelmatig met hen rond de tafel om je studievoortgang te bespreken.

'Jullie zijn druk bezig het onderwijs te veranderen. Ben ik een proefkonijn?'

ROC <naam> voert de vernieuwing heel zorgvuldig door. De afgelopen jaren hebben we gekeken hoe we de verandering gaan aanpakken. Inmiddels zijn we volop bezig met de invoering van modern beroepsonderwijs. Daar willen we jou bij betrekken. We vinden het belangrijk dat je ons vertelt wat je ervaringen zijn. Wat loopt goed? Wat kan beter? Dezelfde vragen stellen we aan de bedrijven waar jij en je klasgenoten stage lopen. In augustus 2010 is ROC <naam> helemaal klaar.

'Waar vind ik meer informatie?'

Kijk op onze website: <url>. De jongerenorganisatie beroepsonderwijs JOB (www.job-site.nl) heeft ook veel interessante informatie over de modernisering.

Folder ouders

Bouwen aan vakmanschap

ROC <naam> werkt aan modern onderwijs. Als ouder heeft u vast vragen. Over de inhoud van het onderwijs, de rol van docenten, de praktische gevolgen. In deze folder proberen we zoveel mogelijk vragen te beantwoorden.

'Het mbo levert prima vakmensen af. Waarom het onderwijs veranderen?'

Het middelbaar beroepsonderwijs leidt vakmensen op. Dat was zo, dat is zo en dat blijft zo. Maar de arbeidsmarkt is veranderd. De – regionale – beroepspraktijk moet nog veel meer worden verweven in het onderwijs. Zodat leerlingen na hun examens goed beslagen ten ijs komen. Ook de leef- en belevingswereld van jongeren is veranderd. Leerlingen hebben behoefte aan variatie. Daarom bestaat het onderwijs op ROC <naam> uit een mix van aansprekende lesvormen: praktijklessen, werkgroepen, stages...

'Leuk, al die praktijk. Maar hoe staat het met de theorie?'

Theorie is heel belangrijk. Een kapster moet weten welke kniptechnieken er zijn, een automonteur moet verstand hebben van elektronica. Die kennis doen zij op in theorielessen. Er is in alle opleidingen ook veel aandacht voor Nederlands, vreemde talen en rekenen/wiskunde. Leerlingen leren kennis toepassen in de praktijk en ontwikkelen op die manier vaardigheden. Daarnaast wordt van

werknemers verwacht dat zij kunnen samenwerken, goed communiceren en klantgericht zijn. Het geheel van kennis, beroepsvaardigheden en houding noemen we competenties. Het onderwijs op ROC <naam> richt zich op kennis, vaardigheden én gedrag.

'Ik zie mijn dochter zelden huiswerk maken. Hoe zit dat?'

Leerlingen krijgen voor alle vakken opdrachten. Zij bepalen voor een groot deel zelf waar en wanneer zij werken aan opdrachten. Veel mbo'ers doen dat op ROC <naam>. Wij beschikken over moderne werkruimtes die van alle gemakken zijn voorzien. Handig, als leerlingen in een groepje moeten werken. Heeft een leerling een vraag, dan kan hij die altijd stellen aan een medeleerling. Of aan een docent. Er is altijd een begeleider aanwezig om hen op weg of verder te helpen.

'Kan een zestienjarige die verantwoordelijkheid wel aan?'

ROC <naam> vindt het belangrijk dat leerlingen goed worden voorbereid op de praktijk. Straks moeten zij ook hun eigen tijd indelen, zelf initiatief nemen en prioriteiten stellen. Op school oefenen we daarmee. In het begin in de begeleiding intensiever; gaandeweg krijgen de leerlingen meer verantwoordelijkheid, als zij dit aankunnen. Elke leerling krijgt de begeleiding die hij of zij nodig heeft. Daar kunt u van op aan.

'Verzorgen docenten die begeleiding?'

Docenten vervullen steeds vaker de rol van coach. Ze helpen bij de opdrachten, zijn aanspreekpunt bij vragen of problemen en bespreken regelmatig de studievoortgang met leerlingen. Daarnaast geven docenten natuurlijk ook nog gewoon les. Om hun kennis actueel te houden, volgen leraren regelmatig bijscholing en gaan ze op bezoek bij leerbedrijven.

'Sluit het mbo straks beter aan op vmbo en hbo?'

Dat is wel de bedoeling. Het vmbo en het hbo vernieuwen ook. Doel is, om het hele beroepsonderwijs beter te laten aansluiten op de arbeidsmarkt en de doorstroom van leerlingen van de ene naar de andere school te bevorderen. Hiervoor werken alle scholen voor beroepsonderwijs nauw samen. ROC <naam> heeft veel contact met vmbo-scholen en hbo-instellingen in de regio. Samen maken we ons sterk voor goede doorstroommogelijkheden.

'Hoe verloopt de vernieuwing?'

ROC <naam> voert de vernieuwing heel zorgvuldig door. De afgelopen jaren hebben we gekeken hoe we de verandering gaan aanpakken. Inmiddels zijn we volop bezig met de invoering van modern beroepsonderwijs. Leerlingen merken dat het onderwijs verandert. ROC <naam> luistert goed naar hun ervaringen: wat loopt goed, wat

kan beter? Ook het regionale bedrijfsleven wordt nauw betrokken bij de vernieuwing. In augustus 2010 is ROC <naam> helemaal klaar. Vanaf het schooljaar 2010-2011 volgen al onze leerlingen leuk, afwisselend onderwijs met veel aandacht voor de praktijk.

'Wie bewaakt de kwaliteit van het nieuwe onderwijs op ROC <naam>?'

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap volgt de invoering nauwlettend. Zit ROC <naam> op schema? Heeft de school ondersteuning nodig? De Inspectie van het Onderwijs controleert de kwaliteit van zowel het onderwijs als de examens.

'Waar vind ik meer informatie?'

Kijkt u eens op onze website, <url>

Folder leerbedrijven

Praktijkgericht mbo kan niet zonder leerbedrijf!

Het is u vast niet ontgaan: ROC <naam> moderniseert! Het resultaat: praktijkgericht beroepsonderwijs dat naadloos aansluit op het bedrijfsleven. Dat is goed nieuws voor u als (toekomstig) leerbedrijf én als potentiële werkgever. Wat betekent deze vernieuwing voor het leerbedrijf? Waarom is deze vernieuwing nodig? Wat levert het u op? In deze uitgave vindt u het antwoord op de belangrijkste vragen.

'Waarom vernieuwt het mbo?'

Omdat ons onderwijs moet aansluiten op de wensen en eigenschappen van onze leerlingen én op de regionale arbeidsmarkt. U, als leerbedrijf, weet als geen ander dat de arbeidsmarkt goed geschoold, flexibel personeel wil. Daarbij is zowel de arbeidsmarkt als de belevingswereld van jongeren veranderd. Daarom is er op ROC <naam> meer aandacht voor de beroepspraktijk en bestaat het vernieuwde onderwijs uit een mix van aansprekende 'lesvormen'. Stages, praktijklessen, werkgroepen en theorielessen.

'Wat gaat er veranderen?'

De stage, die plaatsvindt in uw bedrijf, neemt in het moderne beroepsonderwijs een centrale plek in. In de praktijk leren toekomstige werknemers tenslotte het meest. Daarom is praktijkleren – in het bedrijf én op school – een van de belangrijkste pijlers onder het mbo. Natuurlijk moeten de leerlingen ook theoretische kennis beheersen.

'Wanneer kunnen we de leerlingen verwachten? En voor hoeveel uur?'

Tijdens de opleiding<naam> op niveau <invullen> lopen de leerlingen elk jaar een aantal uren stage. Per jaar ziet dit er zo uit:

- Eerste jaar ...uur <invullen>
- Tweede jaar ...uur <invullen>
- Derde jaar ... uur <invullen>
- Vierde jaar ... uur <invullen>

'Wat verwacht de school van ons?'

ROC <naam> wil in overleg met het leerbedrijf komen tot optimaal beroepsonderwijs. De begeleiding en beoordeling tijdens de stage is heel belangrijk. ROC <naam> verwacht van het leerbedrijf dat het zich – net zoals de school – inzet voor de leerlingen. Tijd maakt en bij vragen of opmerkingen aan de bel trekt. In feite moeten school en bedrijf bij het opleiden van mbo'ers 'samensmelten'. In dit proces staat de leerling centraal.

'Moet onze praktijkopleider stagiaires anders gaan begeleiden?'

Dat hangt ervan af. Praktijkopleiders plaatsen, coachen en beoordelen stagiaires. Daarnaast onderhouden ze contact met ROC <naam> over de voortgang van de stage. Het is dus belangrijk dat ze voldoende tijd en kennis hebben om deze taak goed uit te voeren. Misschien werkt uw praktijkopleider al zo. Dan verandert er niets. De praktijk vormt de basis onder een beroepsopleiding. De kwaliteit van de stageplaats is daarom van cruciaal belang voor de mbo'er.

'Wat mogen wij van de leerling verwachten?'

Dat varieert per leerling. De ene mbo'er weet precies wat hij met zijn opleiding wil en regelt alles zelf. De andere mbo'er heeft meer begeleiding of hulp nodig. Hoeveel de cursist zelf doet, beslist hij of zij in overleg met het stagebedrijf en de school. Dit betekent bijvoorbeeld dat de leerling die vastloopt, zelf aan de bel trekt als hij vragen of opmerkingen heeft. Aanvankelijk heeft deze mbo'er misschien een steuntje in de rug nodig. Maar uitgangspunt blijft een goede voorbereiding op de beroepspraktijk. Zelfstandigheid hoort daar bij.

'Waarop moeten wij leerlingen beoordelen?'

Wat een leerling aan het eind van z'n opleiding moet kunnen en kennen, ligt vast in het kwalificatiedossier. Op welke momenten u wat toetst, beslist u in overleg met de docent van ROC <naam> en de leerling. Het succes van praktijkgericht onderwijs staat of valt met een intensieve samenwerking tussen ROC <naam>, leerling en leerbedrijf. Het uitgangspunt is in elk geval dat mbo'ers goed moeten kunnen functioneren in realistische werksituaties. Dat wil zeggen dat ze over bepaalde competenties moeten beschikken. Anders halen ze de eindstreep niet. Daarnaast beschikken werknemers natuurlijk over kennis en vaardigheden die van toepassing zijn op hun beroep. Een metselaar moet gewoon een perfect muurtje kunnen metselen, de horeca-manager moet verstand van bedrijfsadministratie hebben.

'Over welke competenties moeten de leerlingen dan beschikken?'

ROC <naam> gaat uit van 25 competenties die uit verschillende onderdelen (componenten) bestaan. Zo bestaat bijvoorbeeld de competentie samenwerken en overleggen uit onder meer de volgende componenten: afstemmen, proactief informeren en bevorderen van de teamgeest. De werksituatie 'bepaalt' welke componenten van een competentie het zwaarst wegen.

'Is het bedrijfsleven betrokken bij de vormgeving van het moderne mbo?'

Ja. Kenniscentra hebben in nauw overleg met het bedrijfsleven de nieuwe kwalificatiestructuur – de basis onder het mbo – vormgegeven.

'Wij willen onze praktijkopleiders bijscholen. Kan dat?'

Zeker. Het kenniscentrum waar uw bedrijf onder valt, verzorgt trainingen voor praktijkopleiders.

Waar vind ik meer informatie?'

Kijk op de website van ROC <naam en url>! Heeft u aanvullende vragen, neem dan contact op met <persoon, functie, tel.nr en e-mail invoegen>.

Verantwoording

Met dank aan:

Bedrijven en ouders

Twee panels van ouders en bedrijven dachten mee en wierpen een kritische blik op de teksten.

Leerlingen

- JOB

Communicatie-adviseurs

- Peter Blee, ROC Eindhoven
- Peter Janssen, Mondriaan College
- Jan van der Laan, Nova College
- Els van Riel, ROC Twente

MBO Raad

- Leo de Wit

Colofon

Competent Communiceren is een uitgave van:

MBO 2010

Horaplantsoen 20

6717 LT Ede

POSTADRES: Postbus 7001, 6710 CB Ede

TELEFOON: (0318) 64 85 68

www.mbo2010.nl

SAMENSTELLERS MBO 2010:

Rutger Zwart en Meüs van der Poel

VOORBEELDTEKSTEN: Ravestein & Zwart, Nijmegen

EINDREDACTIE EN PRODUCTIE: Ravestein & Zwart, Nijmegen

VORMGEVING: Lauwers-C, Nijmegen

OPLAGE: 300

mei 2008

